Torstai 24. marraskuuta 2022

P9_TA(2022)0418

Demokraattiseen oppositioon ja kansalaisyhteiskuntaan kohdistuvan sorron jatkuminen Valko-Venäjällä

Euroopan parlamentin päätöslauselma 24. marraskuuta 2022 demokraattiseen oppositioon ja kansalaisyhteiskuntaan kohdistuvan sorron jatkumisesta Valko-Venäjällä (2022/2956(RSP))

(2023/C 167/07)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Valko-Venäjästä,

— ottaa huomioon ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen ja kaikki ihmisoikeussopimukset, joiden sopimuspuoli Valko-Venäjä on,

— ottaa huomioon 12. lokakuuta 2020 annetut neuvoston päätelmät,

— ottaa huomioon 21. ja 22. lokakuuta 2021 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät,

— ottaa huomioon kansainvälisten ja riippumattomien valkovenäläisten ihmisoikeusjärjestöjen raportit,

— ottaa huomioon Valko-Venäjän ihmisoikeustilannetta käsittelevän YK:n erityisraportoijan Anaïs Marinin 4. toukokuuta 2021 ja 20. heinäkuuta 2022 päivätyt raportit YK:n ihmisoikeusneuvostolle sekä YK:n asiantuntijoiden 10. lokakuuta 2022 esittämän kehotuksen vapauttaa välittömästi Valko-Venäjällä vangitut Nobelin rauhanpalkinnon voittaja ja muut oikeuksien puolustajat,

— ottaa huomioon 4. maaliskuuta 2022 päivätyn YK:n ihmisoikeusvaltuutetun raportin Valko-Venäjän ihmisoikeustilanteesta vuoden 2020 presidentinvaalien alla ja niiden jälkeen,

— ottaa huomioon 4. marraskuuta 2022 annetun G7-maiden ulkoministerien julkilausuman,

— ottaa huomioon Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) mediavaltuutetun 13. heinäkuuta 2022 antaman julkilausuman toimittajien ja media-alan työntekijöiden jatkuvasta vangitsemisesta Valko-Venäjällä,

— ottaa huomioon 7. lokakuuta 2022 annetun Euroopan ulkosuhdehallinnon (EUH) julkilausuman riippumattomien tiedotusvälineiden edustajia koskevasta tuomioistuimen päätöksestä,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 144 artiklan 5 kohdan ja 132 artiklan 4 kohdan,

A. ottaa huomioon, että Valko-Venäjän hallinto pyrkii kansalaisyhteiskuntaan ja ihmisoikeuksien puolustajiin kohdistamallaan järjestelmällisellä sorrolla vaientamaan kaikki jäljellä olevat riippumattomat äänet Valko-Venäjällä; ottaa huomioon, että arvioiden mukaan yli 10 000 valkovenäläistä on jossain vaiheessa pidätetty siksi, että he ovat protestoineet hallintoa vastaan; ottaa huomioon, että ihmisoikeuksien puolustajiin, oppositiopoliitikkoihin, kansalaisyhteiskunnan edustajiin, taiteilijoihin, riippumattomiin toimittajiin, ammattiyhdistysten johtajiin ja jäseniin sekä muihin aktivisteihin kohdistetaan järjestelmällisesti väkivaltaista sortoa ja heidät pakotetaan pakenemaan;

B. ottaa huomioon, että ihmisoikeusloukkaukset ovat lisääntyneet Valko-Venäjällä elokuusta 2020 lähtien ja että marraskuussa 2022 poliittisia vankeja on yli 400, heidän joukossaan vuoden 2022 Nobelin rauhanpalkinnon saaja Ales Bjaljatski; ottaa huomioon, että vangittuina on myös alaikäisiä, vammaisia henkilöitä, eläkeläisiä ja vakavasti sairaita; ottaa huomioon, että poliittisten vankien oikeudenkäyntejä on jatkettu ja että tuomioita on langetettu ennennäkemättömässä laajuudessa;

C. panee merkille, että laajaa tukea nauttivan demokratiaa kannattavan Valko-Venäjän oppositioliikkeen tukahduttamistoimet ovat lisääntyneet entisestään; ottaa huomioon, että Hrodnan aluetuomioistuin langetti lokakuussa 2022 poliittiselle aktivistille Mikalai Autuhovitšille 25 vuoden tuomion täysin tekaistuin syyttein, joihin sisältyi maanpetos; toteaa, että tämä on kaikkien aikojen pisin Lukašenkan hallinnon vastustajalle määrätty vankeusrangaistus; ottaa huomioon, että kesällä nälkälakossa ollutta Autuhovitšia on pahoinpidelty ja kidutettu vankeutensa alusta alkaen;

D. ottaa huomioon, että yksitoista muuta samassa asiassa syytettyinä ollutta henkilöä, nimittäin Paval Sava, Halina Dzerbysh, Volha Majorava, Viktar Snehur, Uladzimer Hundar, Syarhey Razanovitš, Paval Razanovitš, Lyobov Razanovitš, Iryna Melkher, Anton Melkher ja Iryna Haraškina, saivat yhdessä Autuhovitšin kanssa yhteensä 169,5 vuoden vankeustuomion; ottaa huomioon, että jotkut pidätetyistä sijoitettiin kerta toisensa jälkeen eristysselliin heidän omaistensa kerrottua julkisuuteen, että vanginvartijat ovat kohdelleet vankeja väkivaltaisesti ja jopa kiduttaneet heitä;

E. toteaa, että Valko-Venäjän tuomioistuimet ovat langettaneet satoja epäoikeudenmukaisia ja mielivaltaisia tuomioita niin kutsutun piiritanssitapauksen poliittisesti värittyneissä oikeuskäsittelyissä, jotka on usein pidetty suljetuin ovin, ilman oikeudenmukaista menettelyä ja päästämättä EU:n diplomaattiedustajia tarkkailemaan oikeudenkäyntiä;

F. ottaa huomioon, että Valko-Venäjän tutkintakomitea on käynnistänyt erityisiä oikeusmenettelyjä saadakseen Valko-Venäjän demokraattisen opposition johtajia ja koordinaationeuvoston jäseniä, muun muassa Svjatlana Tsihanouskajan, Pavel Latuškan, Volha Kavalkovan, Maria Marozin, Sjarhei Dyleuskin, Dmitry Navoshan, Valeria Zanemonskajan, Daniil Bogdanovitšin, Yanina Sazanovitšin, Volha Vysotskajan, Aleksandra Gerasimovan, Aljaksandr Opeikinin ja Dmitry Solovievin, tuomituiksi poissaolevina;

G. ottaa huomioon, että demokraattisten oppositiopuolueiden johtajia ja edustajia, kuten Pavel Sevjarynets, Mikalai Kazlou, Antanina Kavaleva, Aksana Aljakseeva, Tatsiana ja Dzmitry Kaneuski, Ihar Salavei, Pavel Spiryn, Uladzimir Niapomniashchykh ja Aljaksandr Agraitsovitš, Pavel Belavus, Andrei Kudzik, Mikolai Siarhienka, Ramuald Ulan, Aljaksandr Nahela, Andrei Kabanau, Artur Smaliakou, Andrei Asmalouski, Dziana Charnushyna, Mikola Statkevitš, Siarhei Tsihanouski, Viktar Babaryka, Maria Kalesnikava, Maksim Znak, Ihar Losik ja Sergey Sparish, on edelleen vangittuina epäinhimillisissä oloissa;

H. ottaa huomioon, että Valko-Venäjän hallinto ei ole aloittanut tutkintaa tuhansista poliisiväkivaltaa koskevista ilmoituksista; ottaa huomioon, että se päinvastoin kannustaa tällaisiin tekoihin ja palkitsee niistä vastuussa olevia; ottaa huomioon, että laajalle levinnyt ihmisoikeusloukkausten rankaisemattomuus pahentaa Valko-Venäjän kansan epätoivoista tilannetta; ottaa huomioon, että oikeusvaltion puuttuminen heikentää uhrien oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin;

I. toteaa, että Valko-Venäjä on ainoa Euroopan maa, jossa käytetään kuolemanrangaistusta, ja että maan hallinto on vastikään ilmoittanut poliittisten vastustajiensa teloitusten toimeenpanosta; ottaa huomioon, että Valko-Venäjän rikoslakia muutettiin tammikuussa 2022 ja Lukašenka allekirjoitti asiaa koskevan lain toukokuussa 2022, minkä tuloksena kuolemanrangaistus voidaan langettaa myös ”terroritekojen yrityksestä”, ja toteaa, että viime kädessä muutos on suunnattu poliittisia toisinajattelijoita vastaan ja sen tarkoituksena on mahdollistaa tuomitseminen poissaolevana ”ääriryhmään kuulumisesta” tai ”terrorismista”;

J. toteaa, että Lukašenkan hallinto käyttää edelleen kidutusta ja että poliittiset vangit kertovat yhä heikentyvistä terveysoloista, nöyryyttämisestä sekä epäinhimillisestä ja julmasta kohtelusta; ottaa huomioon, että Lukašenka on laajentanut ihmisoikeusaktivistien ja toimittajien vastaista kampanjaansa vangitsemalla tunnetun toimittajan ja Valko-Venäjän puolalaisvähemmistön aktivistin Andžei Patšobutin ja lisäämällä hänet ”terroristiluetteloon”; ottaa huomioon, että puolalaisten ja muiden vähemmistöjen kestämätön vaino on lisääntynyt, mistä todistavat Valko-Venäjän viranomaisten viimeaikaiset päätökset lopettaa kouluopetus puolan ja liettuan kielillä, kotietsintöjen suorittaminen puolalaisjohtajien asunnoissa ja puolalaisten hautausmaiden sekä runoilijoiden, kirjailijoiden, kapinallisten ja kotiarmeijan sotilaiden hautojen tuhoaminen; ottaa huomioon, että viranomaiset sanoivat irti Pyhien Simonin ja Helenan roomalaiskatolisen seurakunnan kanssa tehdyn sopimuksen niin kutsutun Punaisen kirkon maksuttomasta käytöstä ja vaativat seurakuntaa tyhjentämään omaisuutensa kirkosta;

K. ottaa huomioon, että Valko-Venäjän ihmisoikeustilannetta käsittelevän erityisraportoijan mukaan yliopisto-opiskelijoita saatetaan pidättää mielivaltaisesti ja erottaa ja häätää perusteettomasti opinahjoistaan, mikä uhkaa selvästi heidän akateemista vapauttaan;

Torstai 24. marraskuuta 2022

L. ottaa huomioon, että Valko-Venäjä on vetäytynyt Århusin yleissopimuksesta, jolla on onnistuttu merkittävästi vahvistamaan tiedonsaantioikeuksia, kestävää kehitystä ja demokratiaa ympäristöasioissa;

M. ottaa huomioon, että viranomaiset turvautuvat usein valvontaan, verkkoympäristössä tapahtuvaan sensurointiin ja disinformaatioon ja käyttävät teknologiaa väestön seurantaan; ottaa huomioon, että nämä tukahduttavat käytännöt ovat uusi askel kohti digitaalista autoritaarisuutta ja Valko-Venäjän kansalaisten digitaalisten oikeuksien rajoittamista ja että niillä lisätään kansalaisten pelottelua ja kavennetaan kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia; toteaa, että tämän tuloksena sananvapautta ei enää ole;

N. ottaa huomioon, että riippumattomat tiedotusvälineet raportoivat 14. marraskuuta 2022 Valko-Venäjän puolalaisten liiton johtajien Irena Valiusin ja Renata Dzemanchukin syytteeseenpanosta;

O. ottaa huomioon, että Lukašenkan hallinto Valko-Venäjällä mahdollistaa edelleen Venäjän perusteettoman hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan antamalla Venäjän käyttää Valko-Venäjän aluetta sotilaallisiin hyökkäyksiin Ukrainaa vastaan;

P. ottaa huomioon, että sodan vastaiseen liikkeeseen liittyneitä valkovenäläisiä vastaan on kohdistettu sortotoimia, he ovat joutuneet hallinnollisen kiinnioton kohteeksi tai heitä on asetettu rikossyytteeseen, ja toteaa, että tämä koskee muun muassa asianajaja Alexander Danilevitšia, jota vastaan on nostettu rikossyytteitä, koska hän on allekirjoittanut Ukrainan sodan vastaisen julkisen vetoomuksen, ja kolmea Valko-Venäjän kansalaista, Dzianis Dzikunia, Dzmitry Ravitšia ja Aleh Malchanauta, joita syytetään terrorismista ja rautatieinfrastruktuurin sabotoimisesta Venäjän puolustustarvikkeiden kuljetuksen estämiseksi;

Q. ottaa huomioon, että ihmisoikeuskeskus Viasna on useiden rikostutkintojen kohteena ja että syytteitä on nostettu muun muassa Ales Bjaljatskia, Valjantsin Stefanovitšia, Uladzimir Labkovitšia, Marfa Rabkovaa, Leanid Sudalenkaa, Tatsiana Lasitsaa ja Andrei Tšepjukinia vastaan;

R. ottaa huomioon, että yli 600 kansalaisjärjestöä on lakkautettu tai niitä ollaan lakkauttamassa, muun muassa lähes kaikki maassa toimivat ihmisoikeusryhmät; ottaa huomioon, että riippumattomien ammattiliittojen vainoaminen jatkuu edelleen ja että niiden johtajat ja aktivistit, kuten Aljaksandr Jarašuk, Henadz Fiadynitš, Siarhei Antusevitš, Mihail Hromau, Iryna Bud-Husaim, Yanina Malash, Vasil Berasnieu, Zinaida Mikhniuk, Aliaksandr Mishuk, Ihar Povarau, Yauhen Hovar, Artsiom Zhernak ja Daniil Cheunakou, ovat yhä vankilassa; ottaa huomioon, että Valko-Venäjän korkein oikeus lakkautti heinäkuussa Valko-Venäjän demokraattisten työntekijäjärjestöjen kongressin, joka on riippumattomien ammattijärjestöjen kattojärjestö, ja kielsi siten kaikki riippumattomat ammattijärjestöt;

S. ottaa huomioon, että hallinto kohdistaa sortonsa edelleen varsinkin toimittajiin ja että sen kohteeksi ovat joutuneet muun muassa Katsiaryna Andrejeva, Iryna Slaunikava, Siarhei Satsuk, Ihar Losik, Venia Lutskina ja Andrei Kuznetšyk; ottaa huomioon, että Minskin aluetuomioistuin tuomitsi 6. lokakuuta 2022 kolme kielletyn riippumattoman mediayhtiön BelaPANin toimittajaa eli päätoimittaja Iryna Leushynan, johtaja Dzmitry Navazhylaun ja apulaisjohtaja Andrei Aliaksandraun sekä riippumattoman toimittajan Iryna Zlobinan 4–14 vuoden pituisiin vankeusrangaistuksiin;

T. ottaa huomioon, että oikeutta kokoontua rauhanomaisesti loukataan jatkuvasti; ottaa huomioon, että opposition katumielenosoituksia ei ole sallittu elokuussa 2020 pidettyjen vilpillisten presidentinvaalien jälkeen;

U. ottaa huomioon, että Lukašenka jatkaa Valko-Venäjän venäläistämispolitiikkaansa ja tekee valkovenäläisten kansallisen identiteetin ilmaisemisesta vaikeaa tai mahdotonta muun muassa kielen, koulutuksen ja kulttuurin osalta panemalla täytäntöön kulttuurialan merkkihenkilöiden mielivaltaisia pidätyksiä, vangitsemisia ja varsinkin raakaa kohtelua;

1. ilmaisee jatkuvan ja lujan solidaarisuutensa Valko-Venäjän kansalle sekä demokraattisen opposition ja kansalaisyhteiskunnan jäsenille, jotka puolustavat edelleen vapaata, suvereenia ja demokraattista Valko-Venäjää;

2. muistuttaa, että EU ja sen jäsenvaltiot eivät tunnustaneet vuoden 2020 presidentinvaalien tuloksia, koska vaaleissa tapahtui laajamittaista vilppiä ja väärentämistä, eivätkä ne tunnusta Aljaksandr Lukašenkaa Valko-Venäjän presidentiksi; kehottaa tukemaan edelleen Valko-Venäjän demokraattista oppositiota ja riippumatonta kansalaisyhteiskuntaa, myös eurooppalaisten poliittisten perheiden jäseniä; pitää tervetulleena Svjatlana Tsihanouskajan johtaman Valko-Venäjän

yhdistyneen siirtymäkauden hallituksen muodostamista, joka on jatkoa koordinaationeuvoston ja kansallisen kriisinhallintaelimen perustamiselle; kehottaa demokraattisia oppositiovoimia ylläpitämään ja edistämään yhtenäisyyttä, jonka päämääränä on vapaa, demokraattinen ja itsenäinen Valko-Venäjä; panee merkille, että monet valkovenäläiset pitävät Svjatlana Tsihanouskajaa vuoden 2020 presidentinvaalien voittajana;

3. toistaa horjumattoman tukensa Valko-Venäjän demokraattiselle oppositiolle ja kansalaisyhteiskunnalle ja kehottaa niitä jatkamaan toimintaansa Valko-Venäjän kansan hyväksi ja laatimaan suunnitelman maan uudistamiseksi; toteaa, että Ukrainan voitto tulee nopeuttamaan demokraattisia muutoksia Valko-Venäjällä; toistaa, että Etyjin periaatteiden mukaisesti Valko-Venäjän kansan oikeutetut vaatimukset ihmisoikeuksiin ja perusvapauksiin, vaurauteen, suvereniteettiin ja turvallisuuteen perustuvasta demokratiasta on täytettävä; toistaa aiemmat kehotuksensa järjestää uudet vapaat ja vilpittömät vaalit, joissa Etyjin demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimisto toimii kansainvälisenä tarkkailijana;

4. tuomitsee jyrkästi Autuhovitšille ja 11 muulle syytetylle sekä yli 1 400 poliittiselle vangille langetetut perusteettomat ja poliittisiin vaikuttimiin perustuvat tuomiot; vaatii lopettamaan välittömästi väkivaltaisuudet ja sortotoimet sekä vapauttamaan ehdoitta kaikki poliittiset vangit ja kaikki mielivaltaisesti vangitut ja pidätetyt ja poliittisin perustein tuomitut henkilöt ja luopumaan kaikista heitä vastaan nostetuista syytteistä; vaatii palauttamaan heidän asemansa täydellisesti ja maksamaan rahallisia korvauksia vahingoista, joita heille on aiheutunut laittomasta vangitsemisesta; korostaa, että kunnes näin tehdään, on annettava tietoa heidän olinpaikastaan ja vankilaoloistaan sekä annettava heille mahdollisuus käyttää valitsemaansa asianajajaa, saada lääketieteellistä tukea ja pitää yhteyttä perheenjäseniinsä; vaatii, että Lukašenkan hallinto antaa mahdollisuuden tarkkailla ja seurata kaikkien poliittisten vankien, myös demokratia-aktivistien, demokraattisen opposition jäsenten, ihmisoikeuksien puolustajien, toimittajien ja ammattiyhdistysaktivistien, oikeudenkäyntejä;

5. tuomitsee mitä jyrkimmin Valko-Venäjän osallistumisen Venäjän perusteettomaan ja provosoimattomaan hyökkäyssotaan Ukrainaa vastaan; tuomitsee uusien Venäjän asevoimien joukkojen sijoittamisen Valko-Venäjälle; tuomitsee Valko-Venäjän virkamiesten hyökkäävän ja uhkailevan kielenkäytön Ukrainaa kohtaan; toteaa, että Lukašenka ja hänen lähipiirinsä kantavat yhtäläisen vastuun Ukrainan sotarikoksista ja että heidät olisi saatettava kansainvälisen tuomioistuimen ja Kansainvälisen rikostuomioistuimen eteen;

6. kehottaa komissiota, jäsenvaltioita ja EUH:ta tekemään yhteistyötä kansainvälisten kumppanien, kuten Etyjin Moskovan mekanismin ja YK:n ihmisoikeusneuvoston sekä paikallisten ihmisoikeuksien puolustajien ja kansalaisyhteiskunnan kanssa, jotta varmistetaan ihmisoikeusloukkausten tarkkailu, dokumentointi ja niistä raportointi, vastuuvelvollisuus näistä teoista ja se, että uhrit saavat oikeutta; suhtautuu myönteisesti kansainvälisen Valko-Venäjän vastuuta koskevan foorumin perustamiseen ja tukee sitä; muistuttaa, että on tärkeää jatkaa Valko-Venäjän diplomaattista eristämistä, vähentää EU:n ja sen jäsenvaltioiden diplomaattista läsnäoloa maassa ja jatkaa Valko-Venäjän eristämistä kansainvälisissä järjestöissä;

7. kehottaa painokkaasti Valko-Venäjän viranomaisia lopettamaan kaiken kansansa sorron, vainon, kidutuksen ja kaltoinkohtelun, mukaan lukien naisiin ja haavoittuviin ryhmiin kohdistuva väkivalta sekä tahdonvastaiset katoamiset; tuomitsee edelleen epäinhimilliset vankilaolot sekä poliittisten vankien jatkuvan nöyryyttämisen ja heidän terveysolojensa heikkenemisen;

8. on huolissaan väitteistä, joiden mukaan suurten EU:hun sijoittautuneiden yritysten alihankkijat käyttävät Valko-Venäjän rangaistuslaitosten vankeja pakkotyöläisinä; kehottaa kaikkia EU:hun sijoittautuneita yrityksiä noudattamaan erityistä huolellisuutta ja lopettamaan suhteensa kaikkiin sellaisiin valkovenäläisiin tavarantoimittajiin, jotka käyttävät toimitusketjuissaan pakkotyötä, rikkovat työntekijöidensä kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia tai tukevat avoimesti maan väkivaltaista hallintoa; kehottaa neuvostoa määräämään pakotteita kaikille Valko-Venäjällä toimiville valkovenäläisille tai kansainvälisille yrityksille, jotka käyttävät toimitusketjuissaan pakkotyötä, rikkovat työntekijöidensä kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia tai tukevat avoimesti maan väkivaltaista hallintoa; kehottaa Lukašenkan hallintoa lopettamaan käytännön, jonka mukaan rangaistuslaitosten vangit määrätään pakkotyöhön;

9. tuomitsee Lukašenkan pyrkimykset köyhdyttää Valko-Venäjän kulttuuria, myös vähemmistökulttuureja, ja venäläistää kansaa; kehottaa EU:ta tukemaan valkovenäläisiä riippumattomia kulttuurijärjestöjä, kuten teattereja, kirkkoja, kouluja, kansanperinneryhmiä ja taiteilijoita; pitää valitettavana Valko-Venäjän sisäministeriön päätöstä luonnehtia maan isänmaallista tunnuslausetta ”Zhyve Belarus!” (”Eläköön Valko-Venäjä!”) natsien motoksi;

Torstai 24. marraskuuta 2022

10. tuomitsee jyrkästi sen, että Venäjän armeija käyttää Valko-Venäjän aluetta hyökkäyksessään Ukrainaa vastaan; pitää myönteisinä toimia, joita Valko-Venäjän yhteiskunta on toteuttanut vastustaakseen Valko-Venäjän alueen käyttöä Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen helpottamiseen; ilmaisee tukensa Kastuś Kalinoŭskin ja Pahonian rykmenteille, jotka tukevat Ukrainaa sen puolustautuessa Venäjän hyökkäyssotaa vastaan; yhtyy Valko-Venäjän demokraattisen opposition ja kansalaisyhteiskunnan kantaan, jonka mukaan Valko-Venäjä olisi tunnustettava miehitetyksi tai käytännössä miehitetyksi alueeksi, ja vaatii niiden tavoin vetämään venäläiset joukot välittömästi pois Valko-Venäjältä ja Ukrainasta;

11. toistaa neuvostolle ja komissiolle esittämänsä kehotuksen estää pakotteiden kiertäminen ja kehottaa soveltamaan Valko-Venäjään täsmälleen samoja pakotteita kuin Venäjään sekä soveltamaan niitä asianmukaisesti myös kaikilla tulevilla pakotekierroksilla; kehottaa komissiota, lainsäätäjiä ja jäsenvaltioita saattamaan valmiiksi oikeudellisen järjestelmän, jonka nojalla EU:n jäädyttämät varat voitaisiin takavarikoida ja joka antaisi mahdollisuuden takavarikoida myös Lukašenkan, hänen perheensä ja Lukašenkan hallinnon toiminnan mahdollistavan lähipiirin varat, mukaan lukien tuomarit, syyttäjät, propagandistit, puolisotilaallisten joukkojen jäsenet, KGB ja turvallisuusalan toimijat, jotka ovat osallistuneet sortotoimiin, tuomioiden langettamiseen, laittomiin pidätyksiin ja kidutukseen, ja käyttää nämä varat hallinnon uhrien ja Valko-Venäjän demokraattisen opposition tukemiseen;

12. pitää myönteisenä, että vuoden 2022 Nobelin rauhanpalkinto myönnettiin ihmisoikeuksien puolustajalle, ihmisoikeuskeskus Viasnan perustajalle ja vuoden 2020 Saharov-palkinnon saajalle Ales Bjaljatskille; tuomitsee sen, että Ales Bjaljatski, Valiantsin Stefanovic ja Uladzimir Labkhovitš ovat parhaillaan vangittuina syytettyinä poliittisin perustein salakuljetuksesta ja yleistä järjestystä loukkaavien kollektiivisten toimien rahoittamisesta, joista voidaan tuomita jopa 12 vuotta vankeutta, ja kehottaa vapauttamaan heidät välittömästi ja ehdoitta; yhtyy Norjan Nobel-komitean puheenjohtajan Lukašenkan hallinnolle esittämään kehotukseen varmistaa Ales Bjaljatskin vapauttaminen ennen Nobelin rauhanpalkinnon 10. joulukuuta 2022 pidettävää palkintoseremoniaa;

13. pitää myönteisenä yhteysryhmän perustamista Euroopan neuvostoon yhteistyössä Valko-Venäjän demokraattisten voimien ja kansalaisyhteiskunnan kanssa; kannustaa EU:n toimielimiä, jäsenvaltioita ja kansainvälisiä järjestöjä tehostamaan järjestelmällistä yhteistyötä Valko-Venäjän demokraattisten edustajien kanssa;

14. pitää myönteisenä, että EU ja jäsenvaltiot, erityisesti Puola ja Liettua, tarjoavat tukea ja suojelua valkovenäläisille, jotka joutuvat pakenemaan maasta; kehottaa jäsenvaltioita osoittamaan edelleen solidaarisuutta Valko-Venäjältä pakenevia ihmisiä kohtaan ja kehottaa komissiota tukemaan näitä toimia jatkossakin;

15. pitää myönteisenä komission kattavaa suunnitelmaa demokraattisen Valko-Venäjän tukemiseksi taloudellisesti mutta vaatii asettamaan nämä varat välittömästi saataville, jotta voidaan tukea kansalaisyhteiskunnan, riippumattomien tiedotusvälineiden, ammattijärjestöjen ja Valko-Venäjän maanpaossa olevan opposition elintärkeää työtä sekä sortohallintoa pakenevia henkilöitä; kehottaa Euroopan tason poliittisia puolueita ja säätiöitä tukemaan suoraan näiden puolueiden valkovenäläisiä jäseniä ja myös laajemmin oppositiota; kehottaa komissiota tukemaan edelleen riippumattomia uutismedioita, erityisesti Nextan kaltaisia uusia medioita, jotka eivät ole saaneet EU:n taloudellista tukea, vaikka niillä on laaja seuraajakunta Valko-Venäjällä;

16. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita jatkamaan demokraattisen opposition, kansalaisyhteiskunnan ja ihmisoikeuksien puolustajien, ammattijärjestöjen edustajien ja riippumattomien medioiden avustamista Valko-Venäjällä ja ulkomailla, jotta voidaan valmistautua maan tulevaan demokratiaan siirtymiseen; on tyytyväinen siihen, että komission varapuheenjohtaja / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja on säännöllisesti kutsunut Svjatlana Tsihanouskajan ulkoasiainneuvoston kokouksiin, 14. marraskuuta 2022 järjestetty pyöreän pöydän kokous mukaan lukien; pitää tähän liittyen myönteisenä demokraattisen Valko-Venäjän edustuston perustamista Brysseliin;

17. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita laatimaan sääntöjä ja menettelyjä sellaisten tapausten käsittelemiseksi, joissa ihmisoikeuksien puolustajilta ja muilta kansalaisyhteiskunnan aktivisteilta viedään heidän kansalaisuutensa Valko-Venäjällä, sekä tukemaan EU:ssa asuvia valkovenäläisiä, joiden henkilötodistusten voimassaolo on päättymässä ja jotka eivät pysty uusimaan niitä, koska he eivät voi palata Valko-Venäjälle;

18. kehottaa neuvostoa ja varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa harkitsemaan lisätoimenpiteitä pakotteiden lisäksi ja kehittämään Valko-Venäjää koskevan johdonmukaisen ja kattavan pitkän aikavälin lähestymistavan, jota koordinoidaan tiiviisti samanmielisten maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa; kehottaa EUH:ta ottamaan johtoaseman johdonmukaisen toimintapolitiikan koordinoinnissa jäsenvaltioiden ja muiden EU:n toimielinten kanssa;

19. tuomitsee Valko-Venäjän päätöksen vetäytyä Århusin yleissopimuksesta, erityisesti sen jälkeen kun Astravetsin ydinvoimala on otettu käyttöön panematta täysimääräisesti täytäntöön stressitestien suosituksia, ja pitää valitettavana, että Astravetsin ydinvoimalan laitosalueella on edelleen laiminlyöty tiukkojen ydinturvallisuusmääräysten noudattaminen; tuomitsee Valko-Venäjän hallinnon harjoittaman ympäristö- ja ihmisoikeusaktivistien ja ydinturvallisuuteen liittyviä huolenaiheita esiin nostavien kansalaisjärjestöjen raa'an vainon;

20. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Euroopan neuvostolle, Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestölle, Valko-Venäjän tasavallan ja Venäjän federaation viranomaisille sekä Valko-Venäjän demokraattisen opposition edustajille.